

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

**55 215 01 Hangszerkészítő és -javító
Vonós/pengetős/vonókészítő szakmairány**

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

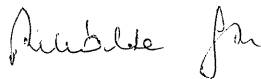
A vizsgafeladat megnevezése: Szakmai elméleti feladatok

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 10%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételeit a 001136/2014-5522 számon kiadom.

**EREDETIVEL MINDENBEN
MEGEGYEZŐ MÁSOLAT**

Jóváhagyta:

**Szakál Ferenc Pál
főosztályvezető**

2014

**NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
Szak- és Felnőttképzési Igazgatóság**

Érvényes: 2014. január 14-től

Szakképesítés-ráépülés: 55 215 01 Hangszerkészítő és -javító Vonós/pengetős/vonókészítő szakmairány
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Szakmai elméleti feladatok

A vizsgafeladat ismertetése: A hangszerkészítő és -javító (vonós, pengetős, vonókészítő) szakmával kapcsolatos témakörök részletes szóbeli kifejtése, a ráépülő szintnek megfelelően.
Az akusztikai mérés-sorozat megvitatása

A tételekhez segédeszköz nem használható.

A feladatsor első részében található 1-15-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.
A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V. 28.) EMMI rendelettel kiadott szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1. Foglalja össze a hegedűtető és a hegedűhát tervezésének, készítésének menetét (hegedűkészítők részletesen, gitárkészítők alapszintű tájékozottsággal)!

Milyen jellegű változásokat idézhetnek elő a klimatikus hatások a vonós/pengetős hangszerekben és a vonóban? Módunkban van-e ezeket figyelembe venni a tervezés és a készítés során? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Miben látja a lényegi különbséget a pengető kéz mozgása és a vonót működtető kéz mozgása között? Milyen lényegi különbséget vált ki a pengetéssel, illetve a vonóval történő játékmód a vonós és a pengetős hangszerek között?

2. Foglalja össze a spanyol (klasszikus) gitártető és gitárhát tervezésének, készítésének menetét!

Adjon összegező ismertetést a statikai adottságokat, a játszhatóságot és az akusztikai tulajdonságokat befolyásoló hibákról, sérülésekről és javítási műveletekről a vonós/pengetős hangszerek és a vonó esetében!

Beszéljen a vonós/pengetős és a vonókészítő szakma kiemelkedő jelentőségű mestereiről! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal)

3. Foglalja össze a klasszikus gitár tervezésének és építésének főbb mozzanatait! Számoljon be egy új gitár fogólap bundozásának lehetőségeiről, menetéről!

Ismertesse a hegedűépítés két különböző módját, azok eltérő sorrendjeit, az építési módok előnyeit és hátrányait! Vannak-e a tervezésnek hangsúlyos sajátosságai az egyes módokban? Van-e játszhatósági tartalma annak, hogy a szórköteg melyik vége kerül a káába? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

4. Milyen szempontokat fontos figyelembe venni modern és premodern építésű vonós/pengetős hangszerek nyakrögzítésének tervezésekor?

Milyen alaki-formai változást idéz elő a húrban az impulzusszerű/dörzsöléses húrgerjesztés? Ismertesse a húrgerjesztést követő akusztikai eseménysort vonós/pengetős hangszerek esetében! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

- 5. Ismertesse a hegedűplasztika és annak méretmezői, valamint a gitártető és –hát tervezésének, készítésének szempontjait! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)**

Mi a vonószór anyaga, és melyik tulajdonsága teszi alkalmassá a húr gerjesztésére? Milyen törvények szerint működik a húr és a lemez, ha kényszerrezgés éri?

- 6. Milyen tényezők figyelembevételével tervezhetjük meg és készíthetjük el egy gitár, illetve egy gamba nyakát a fogólappal együtt?**

Foglalja össze a vonó szerkezeti felépítését és működését!

Mik a lényegi különbségek a pengetős hangszerek peremdíszítése és a vonós hangszerek berakása között? Milyen szempontok szerint végezzük a berakás elkészítését, beenyvezését, az árok kidolgozását? Milyen elvárások érvényesülnek a berakással és a peremdíszítéssel szemben? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

- 7. Hasonlítsa össze a tető és a hát működését, szerepét! Miképpen vesznek részt a pengetős/vonós hangszerek akusztikai erősítő rendszerének működésben?**
Mik a hasonlóságok és a különbségek a gitárnyak és a gambanyak között?
Foglalja össze a vonó/pengető kéz és a húr közötti kapcsolatot! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)
-

- 8. Foglalja össze a következő (vonós/pengetős) témakört: a rezonáns részei, a hozzá kapcsolódó hangszerrészek, ezek akusztikai és statikai szerepe!**
Milyen tudnivalók alapján választhatjuk ki a hangszer (vonós/pengetős) kávérendszerének anyagait? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)
Mik a lényegi különbségek a vonós és a pengetős hangszerek között?

9. Milyen tudnivalók alapján választhatjuk ki a gamba és a gitár nyakának és nyakrészeinek anyagát?

Hol keresi a hibát, ha a hangszer (vonós/pengetős) nem megfelelően reagál a húrgerjesztésre?

Milyen hatásai vannak a lakkrétegnek? Figyelembe tudjuk-e venni a majdani alapozás és a lakkréteg különböző hatásait a hangszer tervezése során? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

10. Foglalja össze a gerenda/gerendázat, a hangnyílások, a lélek és a láb-/húrtartó szerepét! Miképpen vesznek részt ezek a pengetős/vonós hangszerek akusztikai erősítő rendszerének működésben?

Hogyan készíti elő a munkaterületet pácoláshoz, lakkozáshoz?

Kiket tartunk a legjelentősebb magyar mestereknek? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

11. Hasonlítsa össze az akusztikus gitár és a hegedű rezonáns- és hátlemezőnek tervezhetőségét!

Foglalja össze a hegedű és az akusztikus gitár közötti különbségeket, kiemelve az akusztikai rendszerek csillapítottságának tudnivalóit!

A korai (premodern) évszázadokban hogyan létezett a pengetős, a vonós és a vonókészítő szakma? Európa mely területeire voltak jellemzőek ezek a szakmák? Beszéljen a jelentős szakmai elődökről!

12. Olyan vonós/pengetős hangszert, illetve vonót kell készítenie, amellyel azelőtt gyakorlatban még nem találkozott. Hogyan kezdi el? Foglalja össze az elmélet és a gyakorlat kölcsönhatásait a hangszer tervezése, készítése és javítása esetében!

Hol voltak és vannak Európa jelentős hangszerész központjai? Beszéljen a múltjukról, egymásra hatásukról a vonós/pengetős és a vonókészítő szakmákkal kapcsolatban! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részsakterületén kellő részletességgel, a többi részsakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

- 13. Hasonlítsa össze a modern és a premodern akusztikus gitárt, hegedűt és vonót! Melyek az összehasonlítás szempontjai? Ugyanezek a szempontok érvényesíthetőek-e a tervezés során? A vonós/pengetős hangszerek és a vonók évszázadokon át tartó átalakuló-változó folyamatában hogyan módosult a vonó, valamint a hangszerek szerkezete, felépítése? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)**
-

- 14. Melyek az akusztikus gitár alapfajtái? Miben térnek el egymástól? Hogyan követték egymást az európai stíluskorszakok? Milyen okok, körülmények idézték elő az európai vonós/pengetős hangszerek és a vonó folyamatos alakulását, változását, modernizálódását a középkortól?**

- 15. Mondjon példákat azokra a vonóhibákra, valamint vonós/pengetős hangszerhibákra, amelyek javítása körültekintő tervezést, előkészítést igényel! Mely tényezőket befolyásolhatják ezek a meghibásodások és javításuk? Mely korszaktól kezdődően beszélhetünk modern hegedűről és vonóról, valamint modern akusztikus gitárról? Kiknek volt szerepük a modernizálódás folyamatában? Mit jelent a „modernség” szakmai értelemben? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részsakterületén kellő részletességgel, a többi részsakterületen alapszintű tájékozottsággal.)**

AZ ÉRTÉKEELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

- 1. Foglalja össze a hegedűtető és a hegedűhát tervezésének, készítésének menetét (hegedűkészítők részletesen, gitárkészítők alapszintű tájékozottsággal)!**

Milyen jellegű változásokat idézhetnek elő a klimatikus hatások a vonós/pengetős hangszerekben és a vonóban? Módunkban van-e ezeket figyelembe venni a tervezés és a készítés során? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Miben látja a lényegi különbséget a pengető kéz mozgása és a vonót működtető kéz mozgása között? Milyen lényegi különbséget vált ki a pengetéssel, illetve a vonóval történő játékmód a vonós és a pengetős hangszerek között?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A tervezés szempontjai, menete
- A várható jelenségek; szempontok a tervezés során
- Játékmetodikai sajátosságok

2. Foglalja össze a spanyol (klasszikus) gitártető és gitárhát tervezésének, készítésének menetét!

Adjon összegező ismertetést a statikai adottságokat, a játszhatóságot és az akusztikai tulajdonságokat befolyásoló hibákról, sérülésekről és javítási műveletekről a vonós/pengetős hangszerek és a vonó esetében!

Beszéljen a vonós/pengetős és a vonókészítő szakma kiemelkedő jelentőségű mestereiről! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részsakterületén kellő részletességgel, a többi részsakterületen alapszintű tájékozottsággal)

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A tervezés lépései, szempontjai
- Befolyásoló tényezők
- Meghatározó szakmai elődök

- 3. Foglalja össze a klasszikus gitár tervezésének és építésének főbb mozzanatait! Számoljon be egy új gitár fogólap bundozásának lehetőségeiről, menetéről!**
- Ismertesse a hegedűépítés két különböző módját, azok eltérő sorrendjeit, az építési módok előnyeit és hátrányait! Vannak-e a tervezésnek hangsúlyos sajátosságai az egyes módokban? Van-e játszhatósági tartalma annak, hogy a szórköteg melyik vége kerül a kápába? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)**

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A tervezés lépései, szempontjai
- A bundozás módjai
- Építési módok, tervezés
- A szórzás módjai, lehetőségei, szempontjai

4. Milyen szempontokat fontos figyelembe venni modern és premodern építésű vonós/pengetős hangszerek nyakrögzítésének tervezésekor?

Milyen alaki-formai változást idéz elő a húrban az impulzusszerű/dörzsöléses húrgerjesztés? Ismertesse a húrgerjesztést követő akusztikai eseménysort vonós/pengetős hangszerek esetében! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Nyakrögzítési módok, szempontok
- A húrgerjesztés módjai, ezek hatása a húrra
- Akusztikai eseményláncolat

5. Ismertesse a hegedűplastika és annak méretmezői, valamint a gitártető és –hát tervezésének, készítésének szempontjait! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Mi a vonósőr anyaga, és melyik tulajdonsága teszi alkalmassá a húr gerjesztésére? Milyen törvények szerint működik a húr és a lemez, ha kényszerrezgés éri?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A tervezés és a készítés gondolati megfontolásai
- Vonósőr – anyagismereti kifejtés
- Akusztikai kifejtés

6. Milyen tényezők figyelembevételével tervezhetjük meg és készíthetjük el egy gitár, illetve egy gamba nyakát a fogólappal együtt?

Foglalja össze a vonó szerkezeti felépítését és működését!

Mik a lényegi különbségek a pengetős hangszerek peremdíszítése és a vonós hangszerek berakása között? Milyen szempontok szerint végezzük a berakás elkészítését, beenyvezését, az árok kidolgozását? Milyen elvárások érvényesülnek a berakással és a peremdíszítéssel szemben? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A tervezés és a készítés gondolati alapjai, gyakorlati lépései
- A vonó felépítése, működése – részletes kifejtés
- Berakás, peremdíszítés – hangszer-felépítésbeli és anyagismereti kifejtés, gyakorlati lépések

- 7. Hasonlítsa össze a tető és a hát működését, szerepét! Miképpen vesznek részt a pengetős/vonós hangszerek akusztikai erősítő rendszerének működésben?
Mik a hasonlóságok és a különbségek a gitárnyak és a gambanyak között?
Foglalja össze a vonó/pengető kéz és a húr közötti kapcsolatot! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részsakterületén kellő részletességgel, a többi részsakterületen alapszintű tájékozottsággal.)**

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Az akusztikai rendszer – a rezonáns és a hát
- Gitárnyak és gambanyak – szerkezeti felépítés, összehasonlítás
- Húrgerjesztési módok, metodika, a húrra gyakorolt hatások

8. Foglalja össze a következő (vonós/pengetős) témakört: a rezonáns részei, a hozzá kapcsolódó hangszerrészek, ezek akusztikai és statikai szerepe!

Milyen tudnivalók alapján választhatjuk ki a hangszer (vonós/pengetős) kávérendszerének anyagait? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Mik a lényegi különbségek a vonós és a pengetős hangszerek között?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Szerkezeti kifejtés, akusztikai elemzés
- Az anyagválasztás gondolati mérlegelése
- Részletes összehasonlítás

9. Milyen tudnivalók alapján választhatjuk ki a gamba és a gitár nyakának és nyakrészeinek anyagát?

Hol keresi a hibát, ha a hangszer (vonós/pengetős) nem megfelelően reagál a húrgerjesztésre?

Milyen hatásai vannak a lakkrétegnek? Figyelembe tudjuk-e venni a majdani alapozás és a lakkréteg különböző hatásait a hangszer tervezése során? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Az anyagválasztás gondolati mérlegelése
- Diagnosztika – gondolati mérlegelés
- Anyagismereti értékelés, a hatások elemzése

10. Foglalja össze a gerenda/gerendázat, a hangnyílások, a lélek és a láb-/húrtartó szerepét! Miképpen vesznek részt ezek a pengetős/vonós hangszerek akusztikai erősítő rendszerének működésben?

Hogyan készíti elő a munkaterületet pácoláshoz, lakkozáshoz?

Kiket tartunk a legjelentősebb magyar mestereknek? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Az elemzés szempontjai, az erősítő rendszer és részegységei – kifejtés
- A szükséges munkafeltételek
- Meghatározó jelentőségű szakmai elődeink

11. Hasonlítsa össze az akusztikus gitár és a hegedű rezonáns- és hátlemezőnek tervezhetőségét!

Foglalja össze a hegedű és az akusztikus gitár közötti különbségeket, kiemelve az akusztikai rendszerek csillapítottságának tudnivalóit!

A korai (premodern) évszázadokban hogyan létezett a pengetős, a vonós és a vonókészítő szakma? Európa mely területeire voltak jellemzőek ezek a szakmák?

Beszéljen a jelentős szakmai elődökről!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Tervezési szempontok, gondolati mérlegelés
- Szerkezeti, akusztikai elemzés, összehasonlítás
- Hangszertörténeti áttekintés, meghatározó jelentőségű korai mesterek

- 12. Olyan vonós/pengetős hangszert, illetve vonót kell készítenie, amellyel azelőtt gyakorlatban még nem találkozott. Hogyan kezdi el? Foglalja össze az elmélet és a gyakorlat kölcsönhatásait a hangszer tervezése, készítése és javítása esetében!**
Hol voltak és vannak Európa jelentős hangszerész központjai? Beszéljen a múltjukról, egymásra hatásukról a vonós/pengetős és a vonókészítő szakmákkal kapcsolatban! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részsakterületén kellő részletességgel, a többi részsakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A tervezés előzményei, alapjai
- Kölcsönhatások és ellentmondások – kifejtő elemzés
- Hangszertörténeti összefoglalás

13. Hasonlítsa össze a modern és a premodern akusztikus gitárt, hegedűt és vonót! Melyek az összehasonlítás szempontjai? Ugyanezek a szempontok érvényesíthetőek-e a tervezés során? A vonós/pengetős hangszerek és a vonók évszázadokon át tartó átalakuló-változó folyamatában hogyan módosult a vonó, valamint a hangszerek szerkezete, felépítése? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Kifejtő összefoglalás
- Az összevetés szempontjai, érvényesülésük lehetőségei
- Hangszer- és vonótörténeti áttekintés

14. Melyek az akusztikus gitár alapfajtái? Miben térnek el egymástól?

Hogyan követték egymást az európai stíluskorszakok? Milyen okok, körülmények idézték elő az európai vonós/pengetős hangszerek és a vonó folyamatos alakulását, változását, modernizálódását a középkortól?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A típusok megnevezése, összehasonlításuk
- Zene- és művészettörténeti stíluskorszakok – részletező áttekintés
- Hangszertörténet, a hangszer és a vonó változásai, a változások kiváltó okai

- 15. Mondjon példákat azokra a vonóhibákra, valamint vonós/pengetős hangszerhibákra, amelyek javítása körültekintő tervezést, előkészítést igényel! Mely tényezőket befolyásolhatják ezek a meghibásodások és javításuk? Mely korszaktól kezdődően beszélhetünk modern hegedűről és vonóról, valamint modern akusztikus gitárról? Kiknek volt szerepük a modernizálódás folyamatában? Mit jelent a „modernség” szakmai értelemben? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részsakterületén kellő részletességgel, a többi részsakterületen alapszintű tájékozottsággal.)**

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Javítások tervezése – összefoglalás példák segítségével
- Hangszer- és vonóhibák és azok javításának hatásai
- Hangszer- és vonótörténet – áttekintő kifejtés
- A „modernség” fogalmi értelmezése szakmai viszonylatban

